

kerülnek egymással. Szerinte ugyanis „az olvasmányt a tanítás minden fokán következetesen *zárt könyvek* mellett kezdjük tárgyalni. A tanár az olvasmányt lassan és jól tagolva felolvassa” stb. s csak „ha az olvasmányt így letárgyaltuk, akkor következik az olvasás” (129, 131. l.). Ezzel szemben mi a tanár felolvasását a tanulókkal a *nyitott* könyv útján kísértetjük, aminek révén a szem és a fül útján fokozott benyomásokat nyernek, amit a helyesírássra vonatkozóan a szerző maga is elismer (155., 159. l.). Technikai szempontból kifogás alá esik a sajtóhibák nagy száma és a szövegben előforduló irodalmi utalás, ami zavaróan hat.

Mindezekről az apróságoktól eltekintve, Lux Gyula könyve az utóbbi években, sajnos, elsovadt szakirodalomnak érdekes és értékes gyarapodását jelenti. *Kemény Ferenc.*

Bardócz Pál: Dr. Montessori nevelési rendszere és módszere.

Dr. Fındácz Ernő egyetemi tanár előszavával, Budapest, 1924. A székesfőv. házinyomda nyomása. 48 l.

A szerző, aki Montessori rendszerének kétségkívül alapos ismerője s aki arról a M. P. Társaságban is tartott előadást, ebben a kis munkájában Montessorit főleg hazai kútforrások nyomán ismerteti. Montessori „nevelési rendszerének veleje: a gyermek ösztöneinek, hajlamainak szabad megnyilatkozása...” „Az egyéniség legtökéletesebb kifejlesztésére törekszik, az egyén szabadságának teljes figyelembevételével...” ez úton „új embertípust akar kifejlesztetni”. Montessori szerint a régi rendszernek, melynek a nevelő tekintélye s a gyermek engedelmsége voltak a főpillérei, teljesen meg kellene szűnnie. A lélek szabad megnyilvánulásának gátlói Montessori szerint pl. a jutalmazások és büntetések, amelyek elsősorban a cselekedetek igazi értékét szállítják le, különösen ha a gyermek munkáját jutalomért vagy büntetéstől való félelemből végzi. A szerző röviden, de azért minden jelentősebb részletre kiterjeszkedve, világos nyelven tárja eléink Montessorinak immár világhírűvé vált nevelési rendszerét. De bár nagy elismeréssel van íranta, nem hallgatja el rendszerének jogos kritikáját sem: nem kellett volna a rendszert „annyira szabadossá tenni”. Igaz, hogy enélkül nem is lenne az Montessori rendszere. Nem ért egyet a szerző azzal sem, hogy Montessori az írást, olvasást, számolást már a kisedekkorban megkezdi. Pedig a gyógypedagógusok éppen azért a leghálásabbak Montessorinak. Mert ha a kisedek ilyenét oktatása nem volna lehetséges, akkor a gyengeelműjűeket — akik bár fejlettebb korban, de a kisedek értelmi fokán állva jutnak a gyógypedagógiai iskolákba — egyáltalán nem lehetne olvasásra, írásra, számolásra megtanítani. Montessori érdeme, hogy ilyen módszerek kidolgozásával a gyengeelműjűek oktatását is megkönnyítette. Az ő nyomdokain indultak el pl. Decroly és Decoeudres is, akik tovább fejlesztették és tökéletesítették ezeket az eljárásokat. Értékes munkát végzett a szerző, amikor Montessori rendszerét élvezetes olvasmány alakjában adta a magyar közönség kezébe. *Éltes Mátyás.*